T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/728
KARAR NO : 2026/107
KARAR TR : 09/03/2026

ÖZET: Davalı idare bünyesinde sözleşmeli personel olarak görev yapan davacı tarafından, mevcut sigortalılığının 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınmasına yönelik talebinin zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile söz konusu işlem nedeniyle yoksun kalınan mali ve özlük haklarının faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KA R A R

Davacı : Ü. A.
Vekili : Av. H. K.
Davalı : Devlet Arşivleri Başkanlığı
Vekili : Av. S. Ç.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, İstanbul ilinde Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığında sözleşmeli personel olarak görev yapan müvekkilinin, mevcut sigortalılığının 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınması istemiyle yapmış olduğu 19/06/2025 tarihli başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali ve yoksun kaldığı mali ve özlük haklarının faiziyle birlikte tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili, süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde, uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **İstanbul 2. İdare Mahkemesi 17/10/2025 tarih ve E.2025/1529 sayılı kararı** ile, tesis edilen işlemin konusunun 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen kamu gücüne dayalı, kesin ve icrai nitelikteki idari işleme karşı açılan iptal davası niteliğinde olduğundan, davalı idarenin bu davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği ileri sürülerek yaptığı görev itirazının reddine ve mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

> *"...Dosyanın incelenmesinden, Devlet Arşivleri Başkanlığı bünyesinde 375 sayılı KHK'nın Ek.26.maddesi kapsamında sözleşmeli personel olarak görev yapan davacı tarafından, mevcut sigortalılığının 5510 sayılı Kanun'un 4. Maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınması istemiyle yapmış olduğu 19.06.2025 tarihli başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmakta olup, tesis edilen işlemin konusunun 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen kamu gücüne dayalı, kesin ve icrai nitelikteki idari işleme karşı açılan iptal davası niteliğinde olduğundan, davalı idarenin bu davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği ileri sürülerek yaptığı görev itirazı yerinde görülmemiştir.*
>
> *Açıklanan nedenlerle; davalı idarenin görev itirazının reddine..."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kHX5SJ0 - ja/K5BA - jh0sLNt - RWlxcs= ile erişebilirsin

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden, Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin *"idari işlem"* ve *"idari eylem"* niteliğini korumaya devam edeceği, bunun dışında kalan kişiler yönünden çıkan uyuşmazlıkların çözümünün ise adli yargı yerinde olacağı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Davalı idare bünyesinde sözleşmeli personel olarak görev yapan davacı tarafından, mevcut sigortalılığının 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınmasına yönelik talebinin zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kalınan mali ve özlük haklarının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılan davada, davalı idarenin görev itirazının mahkemece reddi üzerine, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemi ile davalı idarece Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvurulmuştur.*
>
> *Bilindiği gibi, 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanun 506, 1479.2925. 2926 ve 5434 sayılı Kanun'lar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-kur'lıılar). tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar(Tarım Bağ-Kur'luları) tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanun'un iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarihli ve 2006/1 1 I Esas. 2006/1 12 Karar sayılı kararıyla, anılan Kanun'un birçok maddesi ile birlikte, bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4. maddenin birinci fıkrasının (c) bendi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'la 5510 sayılı Kaıuın'da düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanun'a eklenen Geçici I. ve Geçici 4. maddelerle, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanun'un kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesinin 30.03.2011 tarihli ve 2008/56 E.. 2011/58 K. sayılı kararı ile reddedilmiştir.*
>
> *5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinde yer alan "... bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerimle görülür, bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.201 I tarihli ve 2010/65 E., 201 1/169 K. sayılı kararıyla davayı retle sonuçlandırmakla birlikte; söz. konusu kararı şu gerekçeye dayandırmıştır: "...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakla olanlar, evvelce olduğu gihi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil. 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kHX5SJ0 - ja/K5BA - jh0sLNt - RWlxcs= ile erişebilirsin

uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise SGK'nın tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki işve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır...".

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'u değiştiren 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 say 111 Kanun'un değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 20.06.2022 tarihli ve 2022/97 E., 2022/357 K. sayılı kararında da aynı hususların vurgulandığı görülmektedir.

Bıı durumda. 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanıın'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, bunun dışında kalan kişiler yönünden çıkan uyuşmazlıkların çözümünün ise adli yargı yerinde olacağı sonucuna varılmıştır.

Somut olayda uyuşmazlığın çözümü için görevli yargı yerinin belirlenmesinde davacının tabi olduğu statünün belirlenmesi gerekmektedir. Davacının. 12.01.2015 tarihinden itibaren davalı idare bünyesinde 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında Emekli Sandığına tabi olarak çalışırken 2023 yılının Aralık ayından itibaren (a) bendi kapsamına alındığı anlaşıldığından. 01.10.2008 tarihinden önce (c) bendi kapsamında çalışması bulunmayan davacının, sigortalılığının (c) bendi kapsamına alınmasına yönelik talebinin zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kalınan mali ve özlük haklarının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği kanaatine varılmıştır..."

6. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca, dosya Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

7. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

8. Danıştay Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu ve yapılan başvurunun reddi gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kHX5SJ0 - ja/K5BA - jh0sLNt - RWlxcs= ile erişebilirsin

"...2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde: idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları idarî dava türleri arasında sayılmıştır.

İdare tarafından, bir kamu hizmetinin yürütülmesi dolayısıyla kamu gücü kullanılarak tek taraflı iradeyle tesis edilen icrai işlemler veya eylemlerden doğan uyuşmazlıkların idari yargı merciinde çözümlenmesi gerekmektedir. İçtihat ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, "idari işlem"; herhangi bir idari işleme dayalı olmaksızın gerçekleştirdikleri maddî faaliyetleri ve görevleriyle ilgili hareketsizlikleri "idari eylem" olarak tanımlanmaktadır.

Bir uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olabilmesi için, öncelikle ortada bir idari uyuşmazlığın bulunması gerekmektedir. Bir uyuşmazlığın idari sayılabilmesi için ise, tesis eden makamın idari makam olması ve uyuşmazlığın idari nitelikteki faaliyetten doğmuş bulunması gerekmektedir. İdarenin bir faaliyetinin idari faaliyet sayılabilmesi için de faaliyetin kamu hukuku kurallarına göre kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin olması gerekmektedir.

Öte yandan, idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisi de "Kamu Kanunu" ölçütüdür.

"Adlî-idarî yargı görev ayrımının kıstaslarının neler olduğu mer'i mevzuatımızda düzenlenmemiştir. Ancak, doktrinde kabul edilen bazı kıstaslar mevcuttur. Bu kıstaslardan biri de, maddî olaya uygulanacak kanunun niteliğidir. Eğer uyuşmazlık konusu olaya uygulanması gereken kanun, kamu hizmetlerinin ihdas ve yürütülmesi ile ilgiliyse bu davanın idarî yargıda görülmesi gerekir." (Aydın H. TUNCAY, Orhan ÖZDEŞ, Recep BAŞPINAR, Yüzyıl Boyunca Danıştay, 1968, s. 652)

Dosyanın incelenmesinden; davacının 3056 Sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 35. maddesinde öngörülen şartları sağlayarak ve gerçekleştirilen sınavlarda başarılı olarak Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nde 09/01/2015 tarihinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4. maddesinin (B) fıkrasına göre sözleşmeli personel olarak atandığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu ilişiği bakımından 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (C) bendi kapsamına alındığı, 9 Temmuz 2018 tarih ve 703 Sayılı KHK ile Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü kapatılarak, 16 Temmuz 2018 tarih ve 11 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Devlet Arşivleri Başkanlığının kurulduğu ve davacının 15/08/2018 tarihinde özlük ve parasal hakları korunarak Devlet Arşivleri Başkanlığı'na sözleşmeli personel olarak nakledildiği, 27.06.2019 tarih ve 30814 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Devlet Arşivleri Başkanlığına Devredilen Sözleşmeli Personelin 375 sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin Ek 26 ncı Maddesi Kapsamında İstihdamına İlişkin Yönetmelik" esaslarına göre halen Devlet Arşivleri Başkanlığı'nda sözleşmeli personel olarak çalıştığı, Sosyal Güvenlik Kurumu ilişiğinin anılan Yönetmeliğin 3. maddesinin 2. fıkrası uyarınca aynen devam ettirildiği, ancak 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ve ek 27. maddeleri kapsamında istihdam edilen personelin Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde öngörülmesi halinde 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olacağına ilişkin hükmün Anayasa Mahkemesinin 13/10/2022 tarihli ve E.2020/5, K.2022/115 sayılı kararı ile iptal edildiği, Anayasa Mahkemesinin söz konusu iptal kararı nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ve ek 27. maddelerine göre çalışan ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri uyarınca 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmış olanlar hakkında yeni bir kanuni düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulması üzerine, 28/12/2023 tarihli ve 32413 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7491 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 81 inci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 44. maddesi kapsamında davacının 4/A statüsüne geçirildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, uyuşmazlık 5510 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanmayıp, davacının sosyal güvenlik yönünden tabi olacağı durumun yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri kapsamında belirlenmesine ilişkin olup, bu haliyle yapılan başvurunun cevap verilmemek suretiyle zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü idari yargı yerine ait bulunmaktadır.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca yapılan

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kHX5SJ0 - ja/K5BA - jh0sLNt - RWlxcs= ile erişebilirsin

başvurunun reddi gerektiği düşünülmektedir..."

IV. İLGİLİ HUKUK

9. 09/07/2018 tarih ve 30473 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 179. maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 28. madde şöyledir :

(Ek: 2/7/2018 – KHK-703/179 md.)

"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, 10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa göre çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle yürürlükten kaldırılan hükümlerine dayanılarak kamu kurum veya kuruluşlarında idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilmekte olanlar hakkında, mevcut sözleşme sürelerinin sonuna kadar yürürlükten kaldırılan ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına devam olunur."

10. 28/12/2023 tarihli ve 32413 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7491 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 81 inci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 44. madde şöyledir:

(Ek: 28/12/2023 – 7491/81 md.)

"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ek 26 ncı ve ek 27 nci maddeler kapsamında istihdam edilenlerden 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulananların, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir ay içinde kurumlarına başvuruda bulunmaları halinde, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılıkları devam ettirilir ve bunlar emeklilik hakları bakımından emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir. Bu şekilde geçen süreler ilgililerin kıdem aylıkları ile 5434 sayılı Kanunun mülga ek 68 inci ve mülga ek 73 üncü maddelerinde belirtilen sürelerin hesabında dikkate alınır ve bunların emeklilik keseneğine esas aylık derece ve kademeleri genel hükümler çerçevesinde yükseltilmeye ve ilerletilmeye devam olunur. Bunlardan bir ay içinde kurumlarına başvuruda bulunmayanlar söz konusu bir aylık sürenin sona erdiği tarihi takip eden ay başından itibaren 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ek 26 ncı ve ek 27 nci maddeler kapsamında istihdam edilenlerden 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümleri uygulananlar ise, taleplerine bakılmaksızın, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

Bu madde uyarınca 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara ilgili mevzuatı uyarınca ödenecek iş sonu tazminatına veya bu mahiyette olmakla birlikte başka bir adla ödenecek tazminata hak kazanmada ve bunların hesabında, emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri de dikkate alınır." hükümlerine yer verilmiştir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 09/03/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kHX5SJ0 - ja/K5BA - jh0sLNt - RWlxcs= ile erişebilirsin

süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, davalı idare bünyesinde sözleşmeli personel olarak görev yapan davacı tarafından, mevcut sigortalılığının 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınmasına yönelik talebinin zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kalınan mali ve özlük haklarının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

14. Dava dosyasının incelenmesinden; davacının 3056 Sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 35. maddesinde öngörülen şartları sağlayarak ve gerçekleştirilen sınavlarda başarılı olarak Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nde 09/01/2015 tarihinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4. maddesinin (B) fıkrasına göre sözleşmeli personel olarak atandığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu ilişiği bakımından 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alındığı, 9 Temmuz 2018 tarih ve 703 Sayılı KHK ile Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü kapatılarak, 16 Temmuz 2018 tarih ve 11 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Devlet Arşivleri Başkanlığının kurulduğu ve davacının 15/08/2018 tarihinde özlük ve parasal hakları korunarak Devlet Arşivleri Başkanlığı'na sözleşmeli personel olarak nakledildiği, 27.06.2019 tarih ve 30814 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "*Devlet Arşivleri Başkanlığına Devredilen Sözleşmeli Personelin 375 sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin Ek 26 ncı maddesi Kapsamında İstihdamına İlişkin Yönetmelik*" esaslarına göre halen Devlet Arşivleri Başkanlığı'nda sözleşmeli personel olarak çalıştığı, Sosyal Güvenlik Kurumu ilişiğinin anılan Yönetmeliğin 3. maddesinin 2. fıkrası uyarınca aynen devam ettirildiği, ancak 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ve ek 27. maddeleri kapsamında istihdam edilen personelin Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde öngörülmesi halinde 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olacağına ilişkin hükmün Anayasa Mahkemesinin 13/10/2022 tarihli ve E.2020/5, K.2022/115 sayılı kararı ile iptal edildiği, Anayasa Mahkemesinin söz konusu iptal kararı nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarında 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ve ek 27. maddelerine göre çalışan ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri uyarınca 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmış olanlar hakkında yeni bir kanuni düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulması üzerine, 28/12/2023 tarihli ve 32413 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7491 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 81 inci maddesiyle, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 44. maddesi kapsamında davacının 4/A statüsüne geçirildiği anlaşılmaktadır.

15. 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde: idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları idarî dava türleri arasında sayılmıştır. İdare tarafından, bir kamu hizmetinin yürütülmesi dolayısıyla kamu gücü kullanılarak tek taraflı iradeyle tesis edilen icrai işlemler veya eylemlerden doğan uyuşmazlıkların idari yargı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kHX5SJ0 - ja/K5BA - jh0sLNt - RWlxcs= ile erişebilirsin

merciinde çözümlenmesi gerekmektedir. İçtihat ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, "idari işlem"; herhangi bir idari işleme dayalı olmaksızın gerçekleştirdikleri maddî faaliyetleri ve görevleriyle ilgili hareketsizlikleri "idari eylem" olarak tanımlanmaktadır.

16. Bir uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olabilmesi için, öncelikle ortada bir idari uyuşmazlığın bulunması gerekmektedir. Bir uyuşmazlığın idari sayılabilmesi için ise, tesis eden makamın idari makam olması ve uyuşmazlığın idari nitelikteki faaliyetten doğmuş bulunması gerekmektedir. İdarenin bir faaliyetinin idari faaliyet sayılabilmesi için de faaliyetin kamu hukuku kurallarına göre kamu hizmetinin yürütülmesine ilişkin olması gerekmektedir.

17. Öte yandan, idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisi de "Kamu Kanunu" ölçütüdür. "Adlî-idarî yargı görev ayrımının kıstaslarının neler olduğu mer'i mevzuatımızda düzenlenmemiştir. Ancak, doktrinde kabul edilen bazı kıstaslar mevcuttur. Bu kıstaslardan biri de, maddî olaya uygulanacak kanunun niteliğidir. Eğer uyuşmazlık konusu olaya uygulanması gereken kanun, kamu hizmetlerinin ihdas ve yürütülmesi ile ilgiliyse bu davanın idarî yargıda görülmesi gerekir." (Aydın H. TUNCAY, Orhan ÖZDEŞ, Recep BAŞPINAR, Yüzyıl Boyunca Danıştay, 1968, s. 652)

18.Somut uyuşmazlık 5510 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanmayıp, davacının sosyal güvenlik yönünden tabi olacağı durumun yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri kapsamında belirlenmesine ilişkin olup, bu haliyle yapılan başvurunun cevap verilmemek suretiyle zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun reddi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

09/03/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili Kenan YAŞAR	Üye Eyüp SARICALAR	Üye Bayram ŞEN	Üye Döndü Deniz BİLİR

Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden kHX5SJ0 - ja/K5BA - jh0sLNt - RWlxcs= ile erişebilirsin